

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

ZAČASNO
2006/2060(INI)

3. 4. 2006

OSNUTEK POROČILA

o tematski strategiji o onesnaževanju zraka
(2006/2060(INI))

Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

Poročevalka: Dorette Corbey

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV.....	8

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o tematski strategiji o onesnaževanju zraka (2006/2060(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o tematski strategiji o onesnaževanju zraka (KOM(2005)0446),
  - ob upoštevanju šestega okoljskega akcijskega programa Skupnosti¹,
  - ob upoštevanju Lizbonske strategije (sklepi zasedanja Evropskega sveta v Barceloni 15. in 16. marca 2002),
  - ob upoštevanju sporočila Komisije o programu Čist zrak za Evropo (CAFE): razvoj tematske strategije za kakovost zraka (KOM(2001)0245),
  - ob upoštevanju presoje vpliva tematske strategije na onesnaževanje zraka in na Direktivo o „kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo“ (SEC(2005)1133),
  - ob upoštevanju zdravstvenih vidikov onesnaževanja zraka – rezultatov projekta Svetovne zdravstvene organizacije „Sistematični pregled zdravstvenih vidikov onesnaževanja zraka“ v Evropi²,
  - ob upoštevanju poročanja o politiki s strani Inštituta za evropsko okoljsko politiko³,
  - ob upoštevanju Direktive 96/62/ES⁴ in njenih hčerinskih direktiv ter predloga Komisije za novo Direktivo o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (KOM(2005)0447),
  - ob upoštevanju Direktive IPPC⁵,
  - ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta za okolje z dne 9. marca 2006,
  - ob upoštevanju člena 45 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane ter mnenja Odbora za regionalni razvoj (A6-0000/2006),
- A. ker je onesnaževanje zraka glavni vzrok smrti in dejavnik bolezni v Evropi, ki povzroča skrajšanje življenjske dobe povprečno za več kot 8 mesecev na posameznika; ker je zdravje otrok, starejših ljudi, ljudi z boleznimi dihal ter boleznimi srca in ožilja ter tistih,

---

¹ UL L 242, 10.9.2002, str. 1.

² (<http://www.euro.who.int/document/E83080.pdf>).

³ http://www.europarl.eu.int/comparl/envi/default_en.htm.

⁴ UL L 296, 21.11.1996, str. 55.

⁵ UL L 257, 10.10.1996, str. 26.

- ki živijo na zelo izpostavljenih območjih, kot so urbana območja (mesta) in v bližini glavnih cest, posebno ogroženo,
- B. ker so drobni delci PM_{2,5} in prizemni ozon glavna onesnaževala zraka, ki povzročajo največ zdravstvenih problemov,
  - C. ker je 55 % evropskih ekosistemov poškodovanih zaradi onesnaževanja zraka,
  - D. ker je onesnaževanje zraka prisotno v vseh državah članicah in je čezmejno vprašanje, ker trdni delci in druga onesnaževala potujejo več sto kilometrov, zaradi česar je potrebna evropska rešitev,
  - E. ker člen 7 šestega okoljskega akcijskega programa navaja, da je eden njegovih ciljev doseganje „ravni kakovosti zraka, ki ne povzroča večjih negativnih posledic na zdravju ljudi in okolju, ter ne ogroža zdravja ljudi in okolja“,
  - F. ker je Komisija v presoji vpliva predstavila tri predvidene poteke (A, B in C), ki kažejo različne ravni zastavljenih ciljev ter predviden potek največjega tehnično izvedljivega zmanjšanja,
  - G. ker presoja vpliva kaže, da je večina evropskih državljanov naklonjena evropski politiki za izboljšanje kakovosti zraka z enako ravni zastavljenih ciljev kot v predvidenem poteku C, vseeno je Komisija v strategiji izbrala nižjo raven zastavljenih ciljev, ki se lahko opredeli kot A+,
  - H. ker so stroški zmanjšanja ravni onesnaževanja zraka v vseh predvidenih potekih manjši kot finančne koristi; ker nobeden od predvidenih potekov ne ogroža celotnega konkurenčnega položaja EU in ker visoko zastavljen predviden potek spodbuja ustvarjanje delovnih mest,
  - I. ker je analiza stroškov in koristi, kot je prikazana v presoji vpliva, zanesljiva in uravnotežena, kar potrjuje poročanje Inštituta za evropsko okoljsko politiko; ker so ocene koristi, ki bi jih pridobili z izvajanjem strategije, vseeno precej nizke, ker so ocene koristi za zdravje zadržane, koristi za okolje pa niso bile vključene; ker pri stroških ni bila vključena možnost zelo stroškovno učinkovitih ukrepov v sektorju ladijskega prevoza,
  - J. ker presoja vpliva kaže, da je optimalni predviden potek – pri katerem so mejni stroški enaki mejnim koristim – nekje med predvidenima potekoma B in C,
  - K. ker je delovna skupina CAFE za PM navedla, da so tveganja za zdravje povezana s PM_{2,5} pri koncentracijah pod 10 µg/m³ in da mejna vrednost ne sme presegati 20 µg/m³,
  - L. ker, kot je poudaril Inštitut za evropsko okoljsko politiko, vrednost PM_{2,5} 25 µg/m³, kot jo je predlagala Komisija, ne pomeni strožjih zahtev v zvezi s PM za države članice, ampak z dovoljevanjem izjem prej zmanjšuje obveznosti,
  - M. ker izboljšanje kakovosti zraka prinaša koristi za družbo kot celoto, medtem ko stroške prevzamejo posebni sektorji; ker je zato pomembno, da se poiščejo načini za plačevanje teh stroškov, medtem ko uporaba načela „onesnaževalec plača“ povzroča nesprejemljive stroške za posebne sektorje,

- N. ker določbe notranjega trga včasih ovirajo doseganje okoljskih ciljev in mejnih vrednosti v EU,
- O. ker mnoge države članice ne izpolnjujejo mejnih vrednosti v skladu z veljavno zakonodajo o kakovosti zraka – večina težav se pojavlja na Nizozemskem, v Belgiji, Nemčiji, severni Italiji, na Poljskem in v velikih mestih; ker so do zdaj sprejeti ukrepi, ki so usmerjeni v vire onesnaženja, nezadostni za doseganje teh mejnih vrednosti,
- P. ker je potrebna strategija, ki vključuje visoko zastavljene cilje, izražene z ambicioznimi mejnimi vrednostmi za onesnaževala, skupaj z ukrepi, ki se osredotočajo na vire onesnaženja, da se omogoči državam članicam, da izpolnjujejo standarde kakovosti zraka, hkrati pa daje dodaten čas državam članicam, ki so sprejele vse izvedljive ukrepe, ampak imajo še vedno težave pri izpolnjevanju mejnih vrednosti,

Določanje primerne ravni zastavljenih ciljev za obravnavanje problema onesnaževanja zraka

1. pozdravlja tematsko strategijo Komisije o onesnaževanju zraka, ki poudarja, da je onesnaževanje zraka resen problem za zdravje in okolje;
2. zahteva strategijo z višje zastavljenimi cilji zmanjšanja, ki ustreza predvidenemu poteku C za hlapljive organske snovi (HOS), PM_{2,5} in NO_x, ker bo to bolj koristilo zdravju in zaposlovanju ter hkrati ohranilo uravnoveženost stroškov in koristi; zahteva zmanjšanja, kot so prikazana v spodnji tabeli:

	veljavna zakonodaja za leto 2020	TSOZ ⁶ za leto 2020	cilji EP in ustrezen predviden potek za leto 2020
SO ₂	68 %	82 %	82 % (B)
NO _x	49 %	60 %	65 % (C)
HOS	45 %	51 %	55 % (C)
NH ₃	4 %	27 %	27 % (A+)
PM _{2,5}	45 %	59 %	61 % (C)
Skupni stroški		za 7,1 več	za +/- 11 več

3. spodbuja uvedbo letne mejne vrednosti 30 µg/m³ za PM₁₀ v letu 2010 in podpira predlog Komisije za uvedbo zgornje meje koncentracije za PM_{2,5}, ker je delež PM_{2,5} v PM₁₀ najbolj škodljiv za zdravje; zahteva uvedbo letne mejne vrednosti 20 µg/m³ za PM_{2,5} v

⁶ Tematska strategija o onesnaževanju zraka.

letu 2010; strinja se, da se mora državam članicam, ki lahko pokažejo, da so sprejele vse izvedljive ukrepe, omogočiti več časa, da dosežejo mejne vrednosti;

4. podpira predlog Komisije za uvedbo cilja zmanjšanja izpostavljenosti 20 % za PM_{2,5} v letu 2020 v primerjavi s povprečnim indeksom izpostavljenosti v letu 2010; vseeno poziva k zmanjšanju tega odstotka za države članice, ki so že dosegle nizke ravni izpostavljenosti;
5. poziva, da se v primeru visokih ravni smoga uvedejo opozorila za smog in se ljudi spodbuja, da takrat ne kurijo na prostem in zmanjšajo uporabo avtomobila;

Sektorski ukrepi

6. poziva Komisijo in države članice, da čim prej sprejmejo potrebne ukrepe za zmanjšanje emisij v različnih sektorjih, ki prispevajo k onesnaževanju zraka;
7. poziva države članice, da sprejmejo ukrepe za zmanjšanje emisij v sektorju ladijskega prevoza, vključno z uvedbo pristaniške oskrbe z električno energijo in gospodarskih spodbud za čistejše motorje (na primer nižje pristaniške dajatve za čiste ladje); poziva Komisijo, da predlaga usklajeno delovanje, da se zagotovijo enotni pogoji delovanja, pregledajo standardi za ladijsko gorivo in vztraja pri delovanju v okviru Mednarodne pomorske organizacije (IMO); je prepričan, da je potrebna večja uravnoteženost med stroški zmanjševanja emisij iz ladij in emisij s kopnega;
8. ugotavlja, da čeprav je kmetijstvo eden največjih virov onesnaževanja zraka, ima ta sektor malo obveznosti za zmanjševanje emisij; poziva države članice, da se borijo proti onesnaževanju zraka, povezanemu z govedorejo, uporabo gnojil in opreme za ogrevanje rastlinjakov, ter da uporabljajo kmetijske subvencije za reševanje problema amoniaka; zahteva posodobitev ciljev zmanjšanja amoniaka v okviru pregleda skupne kmetijske politike (SKP); poziva Komisijo, da intenzivno kmetovanje vključi v Direktivo IPPC;
9. poziva Komisijo, da čim prej predlaga ukrepe za zmanjšanje emisij iz industrijskih virov, vključno z revizijo Direktive IPPC, ki mora bolj učinkovito nagraditi inovacije in vključiti manjše kurilne naprave z močjo pod 50 MWh;
10. poziva Komisijo, da čim prej predlaga ukrepe za zmanjšanje emisij iz gospodinjskih virov, vključno s standardi za opremo za ogrevanje; poziva države članice, da uvedejo ukrepe in programe za zmanjšanje emisij iz gospodinjskih virov, kot so kamini;
11. zahteva od Komisije, da čim prej predlaga normative Euro VI za težka vozila in tudi navede, kakšni bodo verjetno normativi Euro VII, da državam članicam omogoči doseganje ciljev kakovosti zraka; poziva Komisijo, da takoj oblikuje visoko zastavljene normative Euro 6 za potniška vozila; poziva države članice, da sprejmejo potrebne ukrepe za postopno opuščanje starejših vozil, ki onesnažujejo okolje, ali – kjer je potrebno – zagotovi spodbude za njihovo dodatno opremljanje;
12. poziva države članice, da pregledajo lokalne prevozne sisteme in poiščejo inovativne rešitve za zmanjšanje uporabe avtomobilov v mestnih središčih; je prepričan, da razdelitev na okoljska območja, ki odvrata, da se avtomobili, ki bolj onesnažujejo okolje, uporabljajo v mestnih središčih, zagotavlja močno spodbudo za posodobitev voznega

parka; poudarja, da lahko lokalna uprava zagotovi močno spodbudo za inovacije z nakupom čistih avtomobilov (EEV, Euro 6 in VI) za javni in poljavni vozni park;

13. poziva Komisijo, da predlaga merila za reševanje problema onesnaževanja zraka, ki – v skladu s členom 95(3) Pogodbe ES – zagotavljajo visoko raven varstva okolja; poziva Komisijo, da dovoli izjeme od določb notranjega trga za države članice, ki želijo sprejeti ukrepe, ki presegajo veljavne standarde EU; je prepričan, da tiste države članice, ki izvajajo strožje standarde, zagotavljajo pomembno spodbudo za inovacije;

Sprejemanje boljše zakonodaje

14. poziva Komisijo in Svet, da skleneta medinstitucionalni sporazum s Parlamentom, v katerem tri institucije izrazijo predanost ciljem zmanjševanja in ukrepom na ravni celotne Skupnosti iz odstavkov 8 do 13 zgoraj; je prepričan, da bi takšen sporazum prispeval k povečanju odgovornosti in tako k „sprejemanju boljše zakonodaje“;

o

o o

15. naroči predsedniku, da to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

OBRAZLOŽITEV

Čisti zrak je ključen za zdravje ljudi. Škoda, ki jo onesnaževanje zraka povzroča zdravju, je ogromna. V Evropi je zaradi onesnaževanja zraka izgubljenih 3,6 milijona let življenja ali, z drugimi besedami, 360 000 ljudi umre 10 let prezgodaj. Razen umiranja ljudi onesnažen zrak povzroča tudi veliko trpljenja zaradi bolezni ali slabšega delovanja pljuč. Zdravstveni problemi ne prizadenejo vseh na enak način; najbolj so prizadeti otroci, starejši ljudje, ljudje, ki že imajo težave s pljuči, in ljudje, ki živijo v mestih ali blizu glavnih cest. Onesnaževanje zraka škoduje tudi naravnemu okolju. Ocenjuje se, da je 55 % evropskih ekosistemov prizadetih zaradi onesnaženega zraka. Posledice so zakisljevanje gozdov, evtrofikacija in izguba biološke raznovrstnosti. Probleme povzročajo zlasti dušikovi oksidi, žveplov dioksid, amoniak in tudi ozon. Onesnaževanje zraka škoduje tudi zgradbam.

Onesnaževanje zraka je čezmejni problem. Onesnaževala lahko potujejo sto ali celo več tisoč kilometrov. Država, kot je Združeno kraljestvo, povzroča znatne ravni emisij, sama pa je relativno malo prizadeta zaradi njih. Zaradi pogostih zahodnih vetrov te emisije vseeno močno prizadenejo druge države članice. Na Nizozemsko vplivajo velike količine onesnaženega zraka iz Belgije, Nemčije in Združenega kraljestva, vseeno pa je vpliv onesnaženega zraka iz Nizozemske trikrat večji od vpliva onesnaženega zraka, ki pride na Nizozemsko iz drugih držav. Na skandinavske države vplivajo relativno velike količine onesnaženega zraka iz drugih držav.

Obstoječa politika

Kakovost zraka se je v zadnjih 30 letih že znatno izboljšala, delno zaradi zakonodaje EU. Določeni so bili standardi kakovosti zraka, kar je povzročilo veliko zmanjšanje emisij mnogih onesnaževal. Veljajo evropske direktive, ki obravnavajo vire emisij, na primer velike kurilne naprave, avtomobile in težka tovorna vozila. Vseeno standardi kakovosti niso bili absolutno izpolnjeni in zlasti predmestna območja so zelo problematična. Analiza Evropske agencije za okolje kaže, da je več kot 50 % ljudi, ki živijo v evropskih mestih, izpostavljeno koncentracijam, ki presegajo dnevne mejne vrednosti več kot 35-krat na leto (State and Outlook 2005, str. 268). In to še ni vse: na žalost tudi sedanji predpisi ne zadostujejo za rešitev problema in uresničevanje ciljev iz šestega okoljskega akcijskega programa, ki želi doseči *„raven kakovosti zraka, ki nima večjih negativnih vplivov na zdravje ljudi in okolje ter ne ogroža zdravja ljudi in okolja“*. Zato je potrebna prepričljiva strategija: strategija, ki zdravje postavlja na prvo mesto ter tudi zagotavlja rešitve problemov pomanjkljivosti sedanje politike in skladnosti z zakonodajo.

Tematska strategija

Tematska strategija temelji na obsežni presoji vpliva. Izhodišče za strategijo so bili trije predvideni poteki (A, B in C) in največje tehnično izvedljivo zmanjšanje (MTFR). V zvezi s presojo vpliva se lahko dajo naslednje opombe:

*Vsi predvideni poteki, vključno z MTFR, so stroškovno učinkoviti, tj. koristi v smislu izboljšanja zdravja so večje od stroškov.

*Vsi predvideni poteki so bolj ali manj nevtralni v smislu njihovega vpliva na zaposlovanje in

konkurenčnost. Vseeno je treba navesti, da predvideni potek C napoveduje rast zaposlovanja v vseh sektorjih, razen v kmetijskem. Znatno število izgub delovnih mest v kmetijskem sektorju (73 000) bi se večinoma nadomestilo s povečanjem v drugih sektorjih.

*Stroški izvajanja različnih predvidenih potekov so, po nekaterih virih, podcenjeni. Zlasti avtomobilska industrija vztraja, da bi dejansko povzročili večje stroške. Na drugi strani se lahko stroški zmanjševanja emisij s kopnega znižajo, če tudi sektor ladijskega prevoza zmanjša emisije (ni vključeno v izračun stroškov). Razen tega se lahko stroški še naprej znižujejo, če ukrepi, ki jih bo treba izvajati za izpolnjevanje obveznosti, ki sledijo Kjotu (ki jih je treba šele določiti), seveda še niso bili upoštevani.

*Ocene koristi so nizke, ker je v izračunih upoštevano le zdravje, in razen tega je vrednost, pripisana človeškemu življenju, veliko manjša, kot v izračunih, uporabljenih v ZDA. Koristi za okolje in koristi v smislu zmanjšanja škode za kmetijske pridelke (ocenjene na 0,3 milijarde EUR na leto) in zmanjšanja škode na zgradbah v izračunih niso upoštevane. Razmerje med stroški in koristmi je zato dejansko znatno ugodnejše.

*Mejni stroški in mejne koristi so seveda pomembni. Presoja vpliva ocenjuje, da je optimalni predvideni potek nekje med B in C, glede na to, kaj je nizka ocena koristi za zdravje.

*Inštitut za evropsko okoljsko politiko je ocenil presojo vpliva in ugotovil, da so številke in ocene zanesljive.

Razmisleki

Raven zastavljenih ciljev, ki jih je izbrala Komisija, je med predvidenima potekoma A in B. Skupni stroški tega predvidenega poteka A+ so 7,1 milijarde EUR. Koristi znašajo 42 milijard EUR. Izbrani predvideni potek ne bi povzročil zmanjšanja zaposlovanja in ne bi imel negativnega vpliva na konkurenčni položaj Evrope v svetu.

Po posvetovanju o presoji vpliva in po obravnavanju priporočil zdravstvenih strokovnjakov poročevalka meni, da mora biti raven izbranih zastavljenih ciljev višja. Tematska strategija o onesnaževanju zraka se preveč ozko osredotoča na stroške ter premalo na koristi za zdravje in priložnosti, ki bi jih lahko ponudil bolj ambiciozen pristop. V skladu z Lizbonsko strategijo in prizadevanjem EU za najbolj konkurenčno gospodarstvo na svetu, morajo biti veljavni standardi kakovosti zraka vsaj enakovredni tistim v ZDA. Za koncentracije drobnih delcev (PM_{2,5}) v ZDA velja mejna vrednost 15 mg, čeprav je treba omeniti, da standard v ZDA temelji na rezultatih meritev, opravljenih v obdobju treh let, in takšne meritve niso vedno osredotočene na dejanska krizna področja.

Če se izbere bolj ambiciozen predviden potek in se EU jasno odloči v korist zdravja, bo to prineslo mnogo možnosti za odpiranje novih delovnih mest, kot to prikazuje presoja vpliva. Kakovost zraka je problem v vseh svetovnih mestih. Tehnologija in inovacije, ki se razvijajo v Evropi, bi se lahko uporabljale v drugih delih sveta.

Strategija: ambiciozna, vendar vseeno upošteva zahteve izvajanja

Poročevalka želi, da bi se pri boju proti onesnaževanju zraka čim prej dosegli boljši rezultati. Predviden potek C je bil zato izbran za PM_{2,5}, HOS in NO_x. Poročevalka v primeru amoniaka

podpira predviden potek A+ in v primeru SO₂ predviden potek B. Predlogi poročevalke bi stali okoli 11 milijard EUR letno, tj. več kot 7,1 milijarde EUR, ki jih predlaga Komisija. Naslednji razlogi podpirajo izbiro predvidenega poteka C– :

*Večje izboljšanje zdravja kot pri predvidenem poteku A+, ker največjo škodo za zdravje povzročajo PM_{2,5}, HOS in NO_x.

*Predviden potek C– je v celoti stroškovno učinkovit, vendar so skupni stroški v višini 11 milijard EUR na leto znatno nižji kot pri predvidenem poteku C (14,9 milijarde EUR).

*Ugodnejši je v smislu rasti zaposlovanja in potenciala za inovacije. Predviden potek C– bo ustvaril več kot 40 000 novih delovnih mest, ker bodo izgube delovnih mest v kmetijskem sektorju omejene in veliko novih delovnih mest bo odprtih v drugih sektorjih.

V primeru amoniaka je poročevalka – enako kot Komisija – izbrala predviden potek A+ in v primeru SO₂ predviden potek B zaradi naslednjih razlogov:

*Povečanje stroškov, ki bi ga povzročil predviden potek C, je v primeru amoniaka znatno.

*Reforma kmetijske politike še ni bila upoštevana in njen vpliv za zdaj še ni znan. Poročevalka zato poziva k pregledu in bolj ambicioznemu pristopu pri reševanju problema amoniaka, ko se bo začela oblikovati reforma SKP.

*Vloga amoniaka pri oblikovanju sekundarnih drobnih delcev je majhna, skupni stroški za reševanje problema primarnih in sekundarnih drobnih delcev na podlagi ravni zastavljenih ciljev C in amoniaka na podlagi A+ pa so približno enako visoki, kot če bi bil tudi za amoniak izbran predviden potek C.

*Predviden potek B je sprejemljiv za SO₂, ker bi predviden potek C prinesel relativno malo dodatnih koristi za zdravje.

Poročevalka se seveda zaveda, da so cilji tukaj visoko zastavljeni in jih ne bo lahko doseči. Nekatere države članice težko izpolnjujejo že sedanje cilje. Poročevalka zato zagovarja začasno odstopanje za države članice, ki lahko pokažejo, da so sprejele vse mogoče ukrepe za doseganje mejnih vrednosti iz te tematske strategije, pa vseeno ne morejo izpolniti standardov. To bo zagotovilo tudi spodbudo za hitro in celotno skladnost z mejnimi vrednostmi. Dejstvo, da se še vedno pričakujejo primerni ukrepi na evropski ravni, ki se osredotočajo na vire, je seveda ovira za države članice, ki morajo doseči te cilje. Komisija je zato odgovorna za takojšnjo predložitev primernih ukrepov, ki se osredotočajo na vire, Svet in Parlament pa sta odgovorna, da takšne ukrepe takoj sprejmeta. Vsako odlašanje bi pomenilo zamudo pri zagotavljanju ustreznega varovanja zdravja prebivalcev in varstva okolja.

Poročevalka se tudi zaveda, da si družba stroškov ne deli na enak način kot koristi. Bistveno je, da se uporablja načelo „onesnaževalec plača“. V večini primerov proizvajalci lahko višje stroške prenesejo na potrošnike. V nekaterih primerih je to vseeno težje, ker ni nujno, da imajo konkurenčni ponudniki zunaj EU enake stroške. Poročevalka zato poziva Komisijo, da preuči možnosti za zagotovitev financiranja, kadar se stroški ne morejo prenesti na potrošnika in so stroški za onesnaževalce nesprijemljivi. V zvezi s tem želi poročevalka poudariti, da strukturni skladi ter Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad ponujajo možnosti za

zagotovitev podpore. Države članice jih lahko uporabijo za sofinanciranje ukrepov (na primer za opremo za čiščenje zraka v sektorju za živinorejo). Razen tega lahko države članice podjetjem pod določenimi pogoji odobrijo državno pomoč.

Ukrepi

V različnih sektorjih so potrebni mnogi ukrepi za doseganje ciljev iz te strategije. Komisija ima pri tem svojo vlogo (vključno v zvezi z ukrepi, osredotočenimi na vire v sektorju prevoza, majhnimi kurilnimi napravami in sistemi za ogrevanje), kot jo imajo države članice (vključno v zvezi z opremo za čiščenje zraka v kmetijskem sektorju in ladijskem prometu) in decentralizirani organi (v zvezi z načrti mobilnosti, kriznimi področji, opozorili za smog).

Končno: boljša ureditev in boljše urejanje

Evropska unija si pravilno zelo prizadeva za zagotovitev „*boljše ureditve*“, če je na voljo veliko prostora za sprejemanje boljše zakonodaje. Tematska strategija in spremljevalna direktiva o kakovosti zunanjega zraka sta primera „*boljše ureditve*“. Poročevalka je poslušala mnenja predstavnikov nacionalnih in lokalnih organov, podjetij ter nevladnih organizacij. Iz mnogih razprav je bilo razvidno določeno nezadovoljstvo z načinom, kako se v Evropi sprejema zakonodaja. Razen tega se vedno znova pojavljajo pritožbe v zvezi z neuspelo realizacijo ustrezne zakonodaje in srednjeročno negotovostjo. Navedba teh mogočih ukrepov v strategiji te negotovosti ni odpravila. Komunikacija z državljani, podjetji in organi na nižji ravni (od katerih se zahteva, da izvajajo mnoge ukrepe) bi bila lažja, če bi bilo jasno, kakšno raven zastavljenih ciljev v zvezi s kakovostjo zraka nameravajo izbrati Komisija, Svet in Parlament ter kakšni ukrepi, osredotočeni na vire, se lahko pričakujejo in kdaj. Poročevalka zato zagovarja medinstitucionalni sporazum, v katerem Komisija, Svet in Parlament določijo odgovornosti in obveznosti. Takšen sporazum bi prispeval k „*boljšemu urejanju*“ in spodbudil demokratični proces.